

**Muutospäätös peruspalvelujen valtionosuuden muutoksesta
vuodelle 2026**

Valtiovarainministeriö myöntää kunnan peruspalveluiden valtionosuuden sekä päättää veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetysten korvauksista. Valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä kotikuntakorvauksista säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009). Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (1765/2009) tarkoitetut valtionosuudet.

Valtiovarainministeriö (VM) on tehnyt päätöksen 18.12.2025 peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksista sekä kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026. Opetus- ja kulttuuriministeriö on julkaissut yksityiskohtaisen rahoituspäätöksen niin ikään 18.12.2025 opetustoimen rahoituksesta vuodelle 2026. Sastamalan kaupunginhallitus on käsitellyt 16.2.2026 (§ 31) kokouksessaan valtionosuuspäätökset vuodelle 2026.

VM on tehnyt 25.6.2026 päätöksen (VN/35064/2025) kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutoksesta vuodelle 2026. Päätöksellä kunnille palautetaan käyttämätöntä määrärahaa, koska kuntien harkinnanvaraisiin yhdistymisavustuksiin ja valtionosuusmenetysten korvauksiin varattua määrärahaa ei ole käytetty. Käyttämättömän määrärahan kokonaismäärä on 11 000 000 euroa, mikä palautetaan kunnille asukaslukujen mukaisessa suhteessa (1,96 euroa/asukas). Sastamalan kaupungin osuus on 45 990 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on lisäksi tehnyt 3.8.2026 muutospäätöksen (VN/38436/2025-OKM-5) opetus- ja kulttuuritointa varten kunnille myönnettävästä valtionosuudesta vuodelle 2026. Päätöksen myötä Sastamalan kaupungin maksettava valtionosuuden määrä pieneni (=vaikutus positiivinen) 4 235 euroa aiemmasta päätöksestä (VN/38436/2025-OKM-1). Sastamalan kaupungin hallintosäännön 28 §:n 2 mom. 16. kohdan mukaan lautakuntien tehtävänä on toimialallaan valvoa valtionosuuksia ja -avustuksia. Sivistyslautakunta on 4.2.2026 (§ 9) käsitellyt aiemman opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuspäätöksen.

Uuden päätöksen mukaiset Sastamalan kaupungin valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset (ei muutosta) on esitetty kokonaisuudessaan alla:

		<i>euroa / kuukausi</i>	<i>euroa / vuosi</i>
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (sis. verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen)		1 292 684	15 447 831
- josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus		783 424	9 401 083
Kotikuntakorvaustulot		68 064	816 769
Kotikuntakorvausmenot		-27 105	-325 259
Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus		228 326	2 739 909
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus		-180 698	-2 174 344
Yhteensä (valtionosuusmaksatus)		1 422 231	16 504 905
Yhteensä (kirjanpidollinen valtionosuus)		1 381 272	16 013 395

Muutospäätösten seurauksena kaupungin valtionosuudet kasvavat nettona 50 225 euroa aiempaan päätökseen nähden. Peruspalvelujen valtionosuuden muutos huomioidaan vuoden 2026 elokuun maksuerässä.

Talousarviossa 2026 huomioidut Sastamalan kaupungin valtionosuudet (kirjanpidolliset) ovat yhteensä 16 377 000 euroa (kunnan peruspalvelujen valtionosuus 15 476 000 euroa, veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus 2 751 000 euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet -1 850 000 euroa). Kotikuntakorvaukset maksetaan valtionosuusmaksatuksen yhteydessä, mutta erotetaan kirjanpidossa valtionosuuksista (kirjanpidossa sivistystoimen käyttötaloudessa).

Valtiovarainministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön päätösten mukainen Sastamalan kaupungin (kirjanpidollisen) valtionosuuden määrä vuodelle 2026 on näin ollen 363 605 euroa vuoden 2026 talousarviossa arvioitua pienempi. Valtionosuudet on määriteltä sitovaksi eräksi kaupungin vuoden 2026 talousarviossa. Valtionosuuksista valmistellaan muutostalousarvioesitys, mikä käsitellään talouden ja toiminnan puolivuotisraportin 1.1.-30.6.2026 käsittelyn yhteydessä.

Mikäli kunta on tyytymätön valtiovarainministeriön kunnan peruspalvelujen valtionosuuden myöntämistä tai veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta koskevaan päätökseen, sillä on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedoksi saatuaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus valtiovarainministeriölle. Opetus- ja kulttuuriministeriön päätökseen

saa niin ikään vaatia oikaisua kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus vuonna 2026

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on muun muassa, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä hakemuksessa.

Valtiovarainministeriö on toimittanut kunnille ohjeistuksen (VN/23079/2026) harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemiseksi. Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10 000 000 euroa. Hakemukset on toimitettava ministeriöön 29.9.2026 klo 16.15 mennessä.

Sastamalan kaupungin vuoden 2025 tilinpäätöksen mukainen taseen ylijäämä on 2 031 euroa/asukas (emokaupunki) ja 3 124 euroa/asukas konsernin osalta. Vuoden 2025 tilinpäätöksen tulos oli noin 4,6 milj. euroa positiivinen (emokaupunki). Tilikaudet ovat olleet tilikauden tuloksella mitattuna ylijäämäisiä vuodesta 2020 alkaen. Tarkasteltaessa erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien ns. kriisikuntamenettelyn kriteereitä voidaan todeta, ettei yksikään kriisikuntakriteeri täyty Sastamalan kaupungin osalta.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen myöntämiskriteerit edellyttävät kunnan olevan poikkeuksellisissa tai tilapäisissä kunnallistaloudellisissa vaikeuksissa. Korotuksen myöntäminen perustuu pääosin tilinpäätöksistä muodostettaviin talouden tunnuslukuihin sekä hakemuslomakkeella toimitettaviin muihin, täydentäviin tietoihin. Sastamalan kaupunki ei nykyisessä taloustilanteessaan täytä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtoja. Näin ollen korotuksen hakemiselle ei ole perusteita.

Liitteet

- Valtiovarainministeriön päätös peruspalvelujen valtionosuuden muutoksesta vuodelle 2026
- Valtiovarainministeriön päätös kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemisesta vuonna 2026

Oheismateriaali

- Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös opetus- ja kulttuuritointa varten kunnille myönnettävästä valtionosuudesta vuodelle 2026
- Opetushallituksen yksityiskohtainen laskelma opetus- ja kulttuuritoimen käyttökustannuksiin myönnetystä valtionosuudesta

Toimivallan peruste Hallintosäännön 28 §:n 2 mom. 16. kohta ja 77 §

Valmistelija talousjohtaja Markus Jaakkola

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä peruspalvelujen valtionosuutta koskevan valtiovarainministeriön muutospäätöksen vuodelle 2026,
2. olla hakematta oikaisua edellä mainittuun päätökseen,
3. olla hakematta harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2026.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja talousjohtaja Markus Jaakkola, puh. 040 078 8820